

Inatsisartunut ilaasortaq Marie Fleicher

Naalakkersuisunut apeqqummut akissuteqaat: Tupanut, immiaaqqanut imigassanullu akitsuutit qaffannerat qanoq peqqinnissamut iluaqutaasimanera aammalu akitsuutisunik qaffaanerup arlaatigut ajoqutaasimanera Naalakkersuisooqatigiinnit isummerfigeqquneqarpoq.

Asasara Marie Fleicher

Tupanut, immiaaqqanut imigassanullu akitsuutit qaffannerat qanoq peqqinnissamut iluaqutaasimanera aammalu akitsuutisunik qaffaanerup arlaatigut ajoqutaasimanera pillugu apeqqutinnut qujanaq. Ima apeqquteqarputit:

Dato:30.05.2008
Postboks 260
3900 Nuuk
Oq/tel +299 34 50 00
Fax +299 32 55 05
ilapi@gh.gl
www.nanoq.gl

1. Naalakkersuisooqatigiit nassuerutigerusuppaat, missingersuutini amigartooruterujussuaq matussuserniarlugu nujaarutilereersut nujaajarsimallugit, meeqqat akigalugit? Imaluunniit Naalakkersuisut akitsuutit qaffassimavaat inooriatsip allanngortinnissaa siunertaralugu. Taamaassimappat assersuutisunik ersarissunik takorusuppunga iliuuserisimasallu annertussusaat paaserusullugu.

Innuttaasut peqqissuunissaannut suliniummi, Inuunerittami, anguniagaasut periusissallu malillugit Naalakkersuisut sulipput. Innuttaasut peqqissuunissaannut suliniummi isumaginninneq, kulturi inuuniarnikkullu atugassarititaasut, inooriaaseq piginnaasatigullu kingornussat ataqatigiisillugit Inuuneritta aalajangersagaavoq, innuttaasullu peqqinnerat qaffariartinneqarsinnaavoq immikkoortut suleqatigiisinnerisigut. Tamanna akitsuutinut politikkeqarnermut sunnuteqartariaqarpoq.

Innuttaasut inooriaatsiminnik allannguinnissaminnut ikiorneqarnissaat Naalakkersuisut sulissutiguarpaat, kisianni suliniarneq Naalakkersuisuninngaanniiginnangilaq, suliniarnerullu tamarmiusup annertussusia naatsorsoruminaassinnaalluni. Suliniutilli ilaat assersuutitut taaneqarsinnaapput:

- Suliffeqarfiit imigassamut, pujortartarnermut, nerisassanut timersornermullu peqqissutsimut politikki,
- Qaammat peqqinnartuutitaq "Maji peqqinnartuutiguk", nammineq piumassutsimik Nuummi Aasiannilu ingerlanneqartoq, aamma
- Inuit ataasiakkaat inooriaatsiminnik allannguinerat, ilaatigut arpartartorpasuit ajaappisserlutillu pisuttuartartut ersersinneqartoq.

Naluneqanngitsutut Aningaasanut inatsimmi Inuunerittamut 8 million kr,-it immikkoortinneqarput. PAARISA'p sulinera Inuunerittamik tunngaveqarpoq

suliniuterpaalussuarnillu soorlu assersuutigalugu imigassamik, pujortartarnermik, nerisanillu qitiutitsisunik tunngaveqarluni, ukiup affaata kingulliup iluani naammassineqartussani taaneqarsinnaallutik:

- Sisimiuni Nanortalimmilu pujortarunnaarsitsiniarnermi ilitersuisunut pikkorissartitsinerit,
- Meeqqat atuariini atuartunut nerisassat peqqinnartut klassillu pujortarfiunngitsut pillugit unammisitsinerit,
- Naamaartarnej pillugu paasisitsiniaaneq,
- Nerisat pillugit siunnersortimik atorfinitsitsineq sukkornermik nappaatilinnik suliniuteqartut suleqatigalugit,
- Nerisassat peqqinnartut timimillu atorluaaneq pillugu peqqissaasut pikkorissartinneqarnissaat.

Inuunerittamut aningaasaliissutitigut aamma najukkami inooriaatsimik allanngortitsiniutitut suliniuterpaalussuit tapersorneqarput.

Ilaqutariinnermut peqqissutsimullu suliassaqaqfik innuttaasut peqqissuunissaannik tunngavissiuipput ilaatigut

- inatsisiliornikkut
- peqqissaasoqarnikkut
- kigutigissaanikkut
- imigassamut katsorsaanikkut
- ilaqutariinnik pikkorissaanikkut højskoleqartitsinikkullu

2. Naalackersuisup nassuiaateqarfigisinnaanerlugu qanoq akitsuutiniq qaffaanerup inuiaat peqqinnerunissaanut sunniuteqarnerata uuttoarneqarnissaa / nalilersorneqarnissaa / maluginiarneqarnissaa? Piffissami qaninnerusumi ungasinnerusumilu?

Inooriaatsimit nappaateqalernikkut peqqiilluutit, piffissami sivisuumi ukiut 5 – 30-it amerlanerusulluunniit ingerlaneranni atuinermik atornerluinermilluunniit aallaaveqartartut pinngortarput. Taamaattumik akitsuutiniq qaffaanerup iluaqutissartai ukiup affaata ingerlanerinnaani uppersarniassallugit sivikippallaarpoq. Taamaattorli pujortartarunnaarnermi peqqissutsimut iluaqutit ullualuinnanguit qaangiuttut takuneqarsinnaasarput.

Inuuneritta pillugu ukiumoortumik nalunaarusiaq ilusilersorneqarpoq, siulleq ukiaru 2008-mi piariissaaq Inatsisartunullu ilaasortanut agguanneqassalluni. Ukiumoortumik nalunaarusiami innuttaasut peqqinnerannut uuttuutit takussutissiisinnasut, assersuutigalugu imigassamik eqqussuineq aamma inuusuttut atuisarnerat. Kisitsisit 2006-imeersut aallaavigineqarlutik.

Atuisarneq allanngortissagaanni akitsuutiniq qaffaaneq kisiat tunngavigissallugu naammangilaq. Akitsuutiniq qaffaaneq atuutiinnassaaq suliniutinillu allanik ilaqartinneqassalluni, taakku ataatsimut piffissallu ingerlanerani atuisarneq allanngortikkiartussavaat. Nammineq allapputit, inuit ilaat aanngajaarniutiniq pinngitsuisinnaanngitsut, taakkulu akitsuutit qaffasissusiat apeqquataatillugu imigassamik tupanillu pisisarumaartut. Innuttaasut taakku atornerluinerminnik

unitsitsinissaminnut annikillitsinissaminnulluunniit katsorsartinnissamut tapersersortinnissamulluunniit neqeroorfigineqassapput.

Ukiuni qaangiuttuni takoreerparput, imigassanut tupanullu akitsuutit qaffanneqaraangata atuneq appariartartoq. Appariarnej taanna kingornatigut qaffariartarpoq, siusinnerusutulli qaffasitsiginani. Tamanna Naatsorsueqqissaartarfimmit uppersarsarneqarpoq, imigassamik tupanillu nioqquteqarneq ukiuni arlalinni tassanngaanniit malinnaavigineqarpoq.

3. Ukiup affaata qaangiutereernerani Naalackersuisup nassuiaateqarfigisinnaanerlugu akitsuutsinik qaffanneq qanoq ersarissunik inuiaat peqqissussannut sunniuteqarsimanersoq?

Innuttaasut peqqissuunissaannik suliniutit sunniutaat ukiup affaa ingerlariiginnartog uuttortarneqarsinnaanngillat. Suliniutit sunniutaat, taakkununga ilaalluni akitsuutinik qaffaaneq Inuuneritta pillugu ukiumoortumik nalunaarusiami malinnaavigineqassapput, tassani innuttaasut peqqinnerat assigiinngitsutigut uuttortarneqarmat. Suliniutit ingerlaannaq sivikitsumillu sunniuteqarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaanngilaq kingusinnerusukkulli sivisunerusumillu, taamaattumik erinitsajuisaartariaqarpugut. Aamma apeqqummut 2-mut akissutini takuneqarsinnaavoq.

4. Naalackersuisut misissorsimanerlugu inuit pissakereeqisut, inuit suuteqarpiangereeqisut, ajornartorsiutillit – meeqqamullu akisussaaffimminnik tiggumminissaminnik ajornartorsiuteqareeqisut tigusiffigineratigut isumaginnikkut sunniutai?

Imm. 3-mi oqaatigineqareersutuut, politikikkut suliniutit sunniutaat ukiup affaa ingerlariiginnartog uuttortarneqarsinnaanngillat.

Apeqqutini oqaatigineqareersutuut, akitsuutinik qaaffaaneq ilaatigut innuttaasut pissagissaartut pissakillioortullu peqqinnanngitsumik atuinerisa allanngortinneqarnissaanik siunertaqarpoq. Taakku saniatigut pissutsit ilaqutariinnut meerartalinnut meeqqanullu pissakillioortinneqartunut tunngasut pitsanngorsaavigalugit Naalackersuisut Inatsisartullu ilaasortat suliniarfigerusutaannut aningaasaliiffigerusutaannullu, Naalackersuisut suliniutinut aningaasanik amerlanerusunik pisariaqartitsipput.

Taamaalillutik Naalackersuisut, inuiaqatigiinni pisuut piitsullu naligiinnginnerat nalimmassarusuppaat.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Arkalo Abelsen

